

ZEEGSEPAD 11 KM

logische verbindingzone. Het vormt nu een belangrijke plek voor libellen, amfibieën en kleine zoogdieren.

7 Oude Postweg

Prachtige plekjes als deze Oude Postweg met zijn fraaie knotwilgen en het karrespoor zijn zeldzaam. Het is een overblijfsel van de voormalige, eeuwenoude postweg tussen Arnhem en Nijmegen. Deze weg en de Woerdsestraat was, voordat in 1610 kanaal de Griffit werd aangelegd de belangrijkste verbindingsweg tussen de twee steden. Het is een uniek stukje verbindingsweg in oorspronkelijke staat. Met wat fantasie verwacht je elk ogenblik de postkoets. Omdat de weg grotendeels op lage delen in het landschap ligt, denkt men dat hij pas na 1400, toen de dijken werden gebouwd aangelegd is.

8 Kasteelterrein Ressen / Bos Idylle

Het Kasteelterrein Ressen (ook wel bekend als de Bos Idylle) is een plek vol historie. In de 13e eeuw werd op deze plek Kasteel Ressen gebouwd. Dit kasteel was omgeven door tuinen en grachten. In de 17e eeuw werd op de plek van het kasteel Huis te Ressen gebouwd, wat vervolgens in 1803 weer werd afgebroken. Op de plek waar Huis te Ressen heeft gestaan zijn tijdens de aanleg van Park Lingezege de contouren van het fundament van Huis te Ressen teruggebracht. Door middel van grondradaronderzoek is vastgesteld dat de fundering precies op de plek ligt waar het oude Huis te Ressen ook stond. Het hele terrein staat ook wel bekend als de 'Bos Idylle'. Het is een van de drie 'idylles' in Park Lingezege, kleine parkjes in een park waar je rust kan vinden en ontsnappen aan het haastige bestaan van alledag.

9 Kerk en kosterij

De kerk van Ressen is een van de oudste van Nederland. De toren en het schip zijn in Romaanse stijl en het koor, kapel en consistorie zijn in laatgotische stijl gebouwd. De bouwperiode is hierdoor te dateren tussen 1200 en 1500. De Andreaskruizen aan de buitenzijde van het gebouw dienden als afweertekens voor boze geesten. Gemeenschapshuis de Kosterij is gerealiseerd door inzet van de bewoners van Ressen. Het voormalige deel van het kosterhuis dateert uit 1875. Het gemeenschapshuis biedt plaats aan kerkelijke, sociaal en culturele bijeenkomsten. Ook is het de thuisbasis voor de Vereniging Dorpsbelangen Ressen, die zich inzet voor behoud van het cultuurhistorisch karakter van hun dorp.

hier vrouwen

Dit Klompenpad is tot stand gekomen onder coördinatie van Stichting Landschapsbeheer Gelderland in samenwerking met diverse particuliere eigenaren, vele vrijwilligers, de gemeente Harderwijk en andere partijen uit de streek. Klompenpaden zijn cultuurhistorische wandelroutes die particuliere terreinen, zoals landgoederen en boerenland, toegankelijk maken voor de wandelaar. Ze gaan zoveel mogelijk over historisch tracé en onverharde paden. Rust, kleinschaligheid en de combinatie van cultuur en natuur bepalen de sfeer en vertellen bewoners en wandelaars over de geschiedenis van hun omgeving. Ook het landschap heeft voordeel van de ontwikkeling van Klompenpaden: vaak worden landschapselementen hersteld en aangelegd. Door aan te sluiten bij lokale initiatieven als landwinkels, horeca en kamperen bij de boer wordt de economie van de streek versterkt.

Meer informatie over Klompenpaden: www.klompenpaden.nl.
Hier vindt u ook actuele wijzigingen of aandachtspunten.

Meer informatie over Stichting Landschapsbeheer Gelderland: slgelderland.nl

PRAKTISCHE INFORMATIE

- Rondwandeling gemarkeerd in twee richtingen met oranje klompjes.
- U kunt de route verkorten tot 5 of 6 km. Dit staat op de kaart aangegeven en is onderweg gemarkeerd.
- Het is mogelijk om sommige Klompenpaden te combineren. Eventuele overstap-punten zijn aangegeven op de kaart en ter plekke in het veld.
- De nummers op de kaart verwijzen naar bezienswaardigheden langs de route die beschreven worden in deze folder.
- Routenavigatie en informatie over landschap en cultuurhistorie is ook beschikbaar via de Klompenpaden app.
- Het Klompenpad is niet geschikt voor kinderwagens en rolstoelen vanwege de smalle en onverharde paden. Stevig en waterdicht schoeisel wordt aanbevolen.
- Honden zijn verboden op particuliere delen van het Klompenpad om verstoring van vee en wild te voorkomen. Dit is aangegeven op de openstellingsborden die u aan het begin van het particuliere terrein vindt.

productie & eindredactie tekst Harold Jansen, Historische Kring Bemmelen en SLG
eindredactie beeldmateriaal RKD, José Rutten, Shutterstock, Harold Jansen, Regionaal Archief Nijmegen en SLG. De tekening van Huis te Ressen op de voorkant is gemaakt door Jan de Beijer in 1744.
opmaak met speciale dank aan de klompenpadenwerkgroep Zeegsepapad en de particuliere grondeigenaren

© Stichting Landschapsbeheer Gelderland 2024, 2^e druk. Alle rechten voorbehouden

Bij vragen of opmerkingen over dit pad kunt u contact opnemen met SLG via www.klompenpaden.nl.

Dit Klompenpad is mede gefinancierd door de Provincie Gelderland, Park Lingezege en de Nationale Postcode Loterij.

hier vrouwen

Wandelen langs zegen, eeuwenoude bouwwerken, door weilanden en boomgaarden in het prachtige buitengebied van Ressen en Lent

ZEEGSEPAD 11 KM

KLOMPENPADEN

NIET BESTEMD VOOR VERKOOP

ZEEGSEPAD 11 KM

1 Ressen

De geschiedenis van het dorp Ressen begint ver voor onze jaartelling. Voor zover bekend zijn twee hoger gelegen terreinen, de Woerd en Rexna of Koningshof, de oudst bewoonde delen. De Woerd ligt bij de gelijknamige boerderij aan de Woerdsestraat. De Koningshof bestaat uit het terrein dat nu Kerkenhof heet en een deel van de Zwarte hof. Uit archeologische vondsten leiden we af dat beide gebieden vanaf circa 700 v. Chr. permanent werden bewoond. Na de Romeinse tijd was Ressen eigendom van Frankische koningen. In deze tijd moest de naam Rexna (=Koningshof) zijn ontstaan. De huidige naam van het dorp is mogelijk hier van afgeleid. Aan de westkant van de nederzetting ter plekke van de huidige Ressense kerk werd een houten kapel gebouwd. In de 11de of 12de eeuw werd deze vervangen door een stenen kerk. In de 13de eeuw bouwden men een kasteel ten noorden van de huidige Ressensestraat. Tegenwoordig herinneren hoogteverschillen, grachten, perceelvormen en de kerk aan dit rijke verleden.

2 De Woerd

De naam van boerderij De Woerd verwijst naar een hoogte. Grote overstromingen dwongen de bewoners in het verleden hun huis te bouwen op natuurlijke en kunstmatige verhogingen: woerden. De Waal werd in de 18de eeuw steeds actiever en gewelddadiger. Met name de doorbraken van 1740 bij Bemmelse Zee en 1799 bij Doornik kun-

Boerderij De Woerd en de inmiddels verdwenen boerderij Hamerstuk

hier vrouwen

Hoogstamboomgaard Bellefleur in bloei

nen de bewoners hebben bewogen deze natuurlijke hoogte in stappen verder op te hogen. Op het terrein van Fruitbedrijf en Landwinkel De Woerd staat een grondwatermeter. Voor een fruitteler is het ideale als het grondwater 80 tot 120 centimeter onder het grondoppervlak staat. De grond is dan droog genoeg om met de machines de boomgaard te onderhouden en groeien de bomen goed.

3 Hoogstamboomgaarden

Ressen is een gebied van fruittelers. Vanaf de jaren zeventig vervangen zij hun oude hoogstamboomgaarden deels door laagstamboomgaarden. Hoogstamboomgaarden hebben een cultuurhistorische en ecologische waarde. Zo broedt een paartje steenuilen in de oude hoogstamboomgaard Bellefleur. De bloesem en de paardenbloemen trekken in het voorjaar veel insecten, zoals bijen.

4 Kasje van Doornik

Op Landgoed Doornik ligt natuurtuin en theehuis Lingezege. In het 'kasje van Doornik' kunt u koffie en thee drinken. Deze kas is bewaard gebleven als aandenken aan de vele kassen die hier hebben gestaan. Dit gebied tussen Bemmelse Zee en Lent langs de Vossenpels stond sinds de jaren vijftig van de vorige eeuw bekend om zijn glastuinbouw. De grond rondom deze kas wordt een natuurtuin met vooral veel verschillende inheemse planten. Die biodiversiteit is goed voor planten, dieren en mensen. De tuin en kas zijn overdag vrij te bezoeken.

5 Landgoed Doornik

De omgeving waar Landgoed Doornik ligt is een historische plek. De vroegst bekende schriftelijke vermelding van Doornik stamt uit 1020. Rondom Landgoed Doornik lag vroeger een gehucht bestaande uit een paar boerderijen, een kapel en landinwaarts op een oeverwal een huis Doornik (16de eeuw). In 1799 spoelde dit dorpje weg tijdens een dijkdoorbraak bij Doornik en werd nooit meer herbouwd. Het kasteel werd in 1823 na uitbraak van een brand afgebroken. Op de plek waar een dijk is doorgebroken vormt zich een wiel die binnen- en buitendijks nog zichtbaar is in de buurt van Huize Doornik. Tijdens de aanleg van Park Lingezege is de oude landgoedstructuur op Landgoed Doornik weer in ere hersteld. Hier liggen ook de Doornik Natuurakkers (zie achterzijde kaart).

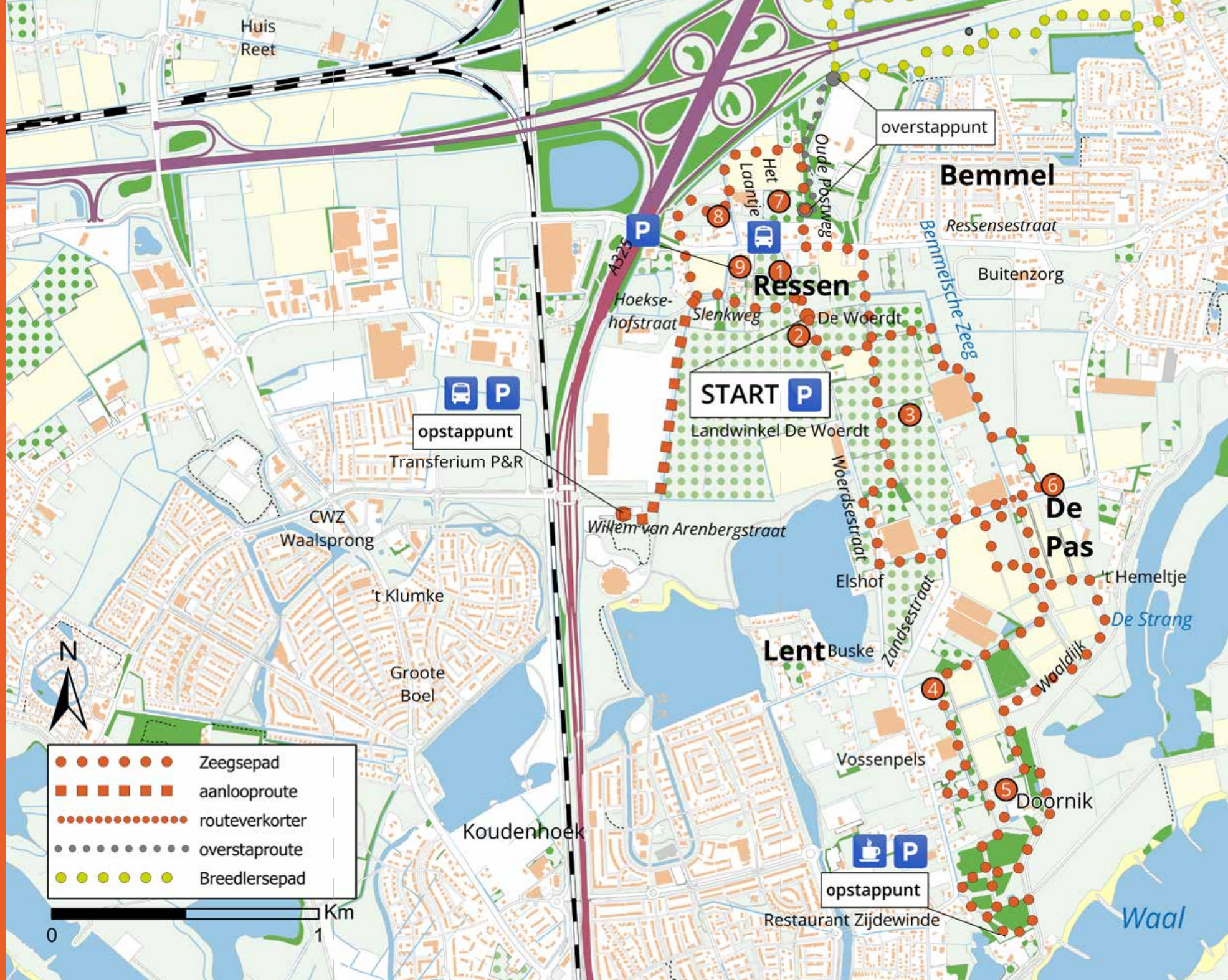
6 Bemmelse Zee

De Bemmelse Zee is voor de waterhuishouding een van de belangrijkste watergangen in de Over-Betuwe. Een Zee is een afwateringskanaal. Door heel de regio vind je deze afwateringssloten die haaks op de Linge stromen. Park Lingezege dankt ook haar naam aan de Linge en haar Zegen (Lingezege). Na ongeveer vier á vijf kilometer watert de Bemmelse Zee af op de Linge. Tijdens de aanleg van Park Lingezege is de Bemmelse Zee ingericht als eco-

Oude Postweg

ZEEGSEPAD 11 KM

- Zeegsepadvan de Waal
- aanlooproute
- routeverkorter
- overstaproute
- Bredlersepadvan de Waal

Startpunt → Landwinkel De Woerdt, Woerdsestraat 4 in Ressen.
Opstappunten → Transferium P + R Nijmegen Noord, Willem van Arenbergstraat in Nijmegen. Restaurant Zijdewinde, Waaldijk 28 in Bemmel.

Openbaar vervoer → Bushalte P + R Waalsprinter, Bushalte Kerkenhofstraat in Ressen.

Horeca → Landwinkel De Woerdt, Woerdsestraat 4 in Ressen. Restaurant Zijdewinde, Waaldijk 28 in Bemmel.

Kijk op klompenpaden.nl voor dit pad voor actuele informatie en routewijzigingen. Website en Klompenpaden app hebben altijd de meest actuele informatie.

Te gast op het erf en boerenland

Klompenpaden lopen regelmatig over het erf van een boer, langs een beekje of over een sloot. Vaak is dit privéterrein. Er wordt nauw samengewerkt met boeren en grondeigenaren die recreatief medegebruik toestaan. Zonder hun toestemming waren er niet zoveel Klompenpaden.

Honden verboden

Als wandelaar ben je te gast. Het betreden van privéterrein wordt aangegeven met een speciaal openstellingsbord. Ook geldt een hondenverbod. Loslopende honden kunnen onrust veroorzaken

bij vee, wild of weidevogels. Daarnaast kunnen ze ziekten verspreiden. Daarom zijn honden verboden op Klompenpaden. Wij danken u voor uw begrip.

HOE WERKT DEZE DOWNLOADBARE FOLDER

Download deze folder en druk het af in kleur (dubbelzijdig, gespiegeld langs korte zijde) voordat u gaat wandelen. U krijgt dan de folder + de wandelkaart geprint. De folder kunt u als een echte folder vouwen over de aangegeven grijze lijnen. Deze folder bevat altijd de meest actuele informatie.

hier vouwen

hier vouwen

Tuinbouw in Lent, 1937

Historie van Lent

Lent is een oeverdorp aan de Waal in de gemeente Nijmegen. Door de ligging tegenover de oude stad Nijmegen, is Lent door de eeuwen heen de verbindingsplaats geweest tussen het Betuwse achterland en de stad. Door de nabijheid van de rivier de Waal die na overstromingen zeer vruchtbare gronden achterliet, kwam de tuinbouw hier reeds zo'n vijf eeuwen geleden in ontwikkeling. In Lent zijn diverse bewoningsresten en graven gevonden uit de Bronstijd maar ook uit eerdere periodes. Rond het dorpsplein zijn resten van een Romeinse straat gevonden. In 1610 werd de Griff aangelegd, het kanaal tussen Lent en Elden. Deze werd in 1930 gedempt onder andere door de komst van de spoorweg. Beeldbepalend in het huidige Lent is de 'Waalsprong', de uitbreidingsplannen van de gemeente Nijmegen waar op termijn 17.000 woningen worden gerealiseerd.

Ontdek het mooie buitengebied van Ressen en Lent

in Park Lingezege. Wandelen door weilanden,

boomgaarden en over historische paden. Laat je

verrassen door dit bijzondere afwisselende landschap.

Klomp aan, rugzak op en gaan!

Stichting Doornik Natuurakkers

Op Landgoed Doornik liggen de natuurlijke akkers van Stichting Doornik Natuurakkers. Sinds 2010, toen de eerste 15 hectares akkerland werden ingezaaid, combineert Doornik Natuurakkers biologisch-dynamisch boeren met vogelbescherming. De akkers met kruidenrijke randen, de voedselbossen en de heggen zijn een verrijking voor het landschap. Een van de akkervogels, die men hier probeert terug te krijgen, is de geelgors. Een vogel die bedreigd wordt door zijn extreme plaatsgebondenheid en goed kan gedijen in de omgeving van de natuurakkers. De Doornik Natuurakkers zijn uitgegroeid tot een bijzonder landschap waarin natuur, natuurbeleving en agrarische activiteiten hand in hand gaan.

Geelgors

